

TRGOVSKI LIST

Časopis za trgovino, industrijo in obrt.

Naročnina za Jugoslavijo: celoletno 180 Din, za 1/2 leta 90 Din, za 1/4 leta 45 Din, mesečno 15 Din; za inozemstvo: 210 Din. — Plača in tož se v Ljubljani. Uredništvo in upravnništvo je v Ljubljani v Gregorčičevi ulici št. 23. — Dopisi se ne vračajo. — Račun pri pošt. hranilnici v Ljubljani št. 11.953. — Telefon št. 30-69.

Leto XV.

V Ljubljani, v četrtek, 25. februarja 1932.

Štev. 24.

Štedi naj se tudi pri ugodnostih konzumov!

V naši zadružni zakonodaji je glede konzumov, ki se pojavljajo pod različnimi imeni, uveljavljeno načelo, da smejo prodajati samo svojim članom. Na enak način poslujejo zadruge tudi v Nemčiji in pa v Švici, ki so zakonito prepovedale zadrugam, da prodajajo svoje blago tudi nečlanom.

Zbog te omejitve pa uživajo naše zadruge obsežne ugodnosti. Tako so, na primer konzumi oproščeni pridobnine in uživajo dalekosežne oprostitve glede taks, poleg tega pa plačujejo, n. pr. nabavljalne zadruge državnih nameščencev pri prevozu blaga samo polovico železniških prevoznih stroškov. Ugodnosti so torej najdalekosežnejšega pomena in omogočajo zadrugam, da bi mogle pri dobrem gospodarstvu v uspehom konkurirati privatni trgovini. In vendar vidimo, če premostimo cene, po katerih nudijo konzumi blago svojim članom, da razlika med njihovimi cenami in cenami privatne trgovine ni tako velika, da bi odtehtala žrtve države v cilju pospeševanja našega zadržništva. Pri konkurenčnih prilikah, kakršne vladajo v naši trgovini, je razlika praviloma tako malekostna, da pride komaj v poštev. Državne finance stavijo na trgovino vedno večje zahteve. Trgovina je le s težavo kos današnjim bremenom, zaslužek je pičel in še tako rahel veter spravi trgovca v opasen položaj. Vsled padajoče kupne moči prebivalstva gleda trgovec vedno le s strahom v negotovo bodočnost.

V našem javnem gospodarstvu se izvaja skrajna štednja, ki reže velikokrat globoko v meso. Štednja uvedena ob pravem času in s pravimi sredstvi je potrebna in tudi umestna. Šteti se pa pri nas tudi za stvari, pri katerih štednja ne učinkuje v taki meri, kakor bi bilo pričakovati. Ob splošni potrebi štednje večkrat tudi pri potrebnih stvareh, je prav, da se spomnimo žrtev, katere doprinese država našemu konzumnemu zadržništvu z dalekosežnimi ugodnostmi v davčnem in tarifnem oziru, žrtev, katere ne dosegajo v polni meri svojega namena. Dolgoletna izkušnja dokazuje, da ni ob normalnih prilikah, kakršne so se v naši trgovini že uveljavile, dejanska korist zadržnikov ni v nikakem razmerju z izmero žrtev, ki so potrebne, da more zadržništvo vzdržati napram privatni trgovini svojo konkurenčno sposobnost.

Prodaja umetnih vžigalnikov

Kakor znano, je od početka leta 1929. v zvezi z zakonom o 6-odstotnem monopolnem posojilu (švedskem posojilu) prepovedana svobodna prodaja umetnih vžigalnikov in uvedena posebna monopolska taksa. Vžigalniki so z novim zakonom o državnih monopolih definitivno postali monopolski predmeti. V smislu novih zakonskih predpisov je uprava državnih monopolov te dni pričela izdajati specialna dovoljenja za prodajo umetnih vžigalnikov iz navadnih kovin in vžigalnih kamenčkov. Ta specialna dovoljenja za prodajo vžigalnikov iz navadnih kovin morejo dobiti samo maloprodajalci tobaka, dočim smejo električne vžigalnike prodajati samo avtomobilske in elektrotehnične trdke, in sicer prav tako le na podlagi specialnega dovoljenja. Vsi vžigalniki morajo imeti pravičen monopolski žig kot znak, da je plačana taksa v višini 50 Din na vžigalnik. Prodaja umetnih vžigalnikov iz plemenitih kovin sicer ni vezana na posebno dovoljenje monopolne uprave, vendar smejo te vžigalnike prodajati le juvelirji, uvažati pa se smejo le na podlagi posebnega dovoljenja monopolne uprave. Pri uvozu se mora plačati za srebrne vžigalnike 100 dinarjev, za zlate pa 200 Din takse. Z novim zakonom o državnem monopolu so predvidene stroge kazni za tihotapstvo in za držanje nežigosanih umetnih vžigalnikov.

V zadružnem poslovanju se dogajajo v zadnjem času vedno večje zlorabe. Tako nam je znan iz poslovanja neke zadruge v Mariboru slučaj, da je član zadruge kupoval pri zadruzi sladkor v večjih količinah za svojega sina, ki ga je rabil za obrtne namene. Sicer se čuje, da ga je zadruza vsled zlorab izključila, vendar pa se je to zgodilo še le na pritožbo trgovcev. Koliko zlorab v tej smeri pa ne pride na dan? Kolikrat pa zadruge prodajajo blago tudi nečlanom? V tej smeri dobivamo stalno pritožbe, ki jasno pričajo, da so le redke one zadruge, ki res izpolnjujejo pogoje za ugodnosti, katere uživajo. Ako bi se izvršila pri konzumih korenita revizija v tej smeri, smo prepričani, da bi pretežna večina konzumov izgubila ugodnosti, ki so vezane na prodajo članom.

Spričo tega smo mnenja, da bi bila dolžnost merodajnih krogov, predno izvedejo štednjo do skrajnih posledic, resno premotriti vprašanje, ali bi se ne dala brez znatne škode za prizadete izvesti tudi redukcija zadržnih ugodnosti, ki veliko stanejo, a malo koristijo. Štednja v tej smeri bi prinesla državi in samoupravam veliko večjo korist nego še tako dalekosežni ukrepi. Če bi vprašali nameščence kaj raje žrtvujejo v cilju štednje: ali redukcijo prejemkov ali svoje konzume, smo gotovi, da bi izpadel plebiscit na škodo zadnjih.

Pri nas se prav radi sklicujejo na inozemske vzglede. Posebno prednost uživa v tem pogledu Francija. Tam je v navadi in dovoljeno, da prodajajo konzumi svoje blago komurkoli, ali je član zadruge ali ne, plačujejo pa za to ravno toliko davke kakor privatna trgovina.

V pogledu konzumov ne zahtevamo ničesar drugega nego izenačenje konkurenčnih pogojev: enake dolžnosti za enake pravice. Do tega bo moralo slejkoprej priti, ker je to postulat pravičnosti, od katere zavisí usoda naše privatne trgovine.

Dokler pa uživajo konzumi sedanje ugodnosti pa smemo upravičeno zahtevati, da se ugodnosti priznavajo res samo konzumom, ki izpolnjujejo za to postavljene pogoje in da se oblastva, predno priznajo ugodnosti, tudi prepričajo, da imajo zadruga na nje v dejanskih razmerah utemeljeno pravico.

Dobava živil jetnišnici

Uprava jetnišnice deželnega sodišča v Ljubljani potrebuje za čas d. 1. III. do 31. V. t. l. razna živila. Pravilno opremljene ponudbe je vložiti do 2. marca t. l. opoldne pri upravi jetnišnice, kjer so na vpogled pogoji, vrsta in količina poedinih živil.

Klirinški promet z Avstrijo

Med našo Kraljevino in Avstrijsko republiko se je sklenil sporazum, da se vse terjatve, ki nastajajo v blagovnem prometu med našimi državljani in državljani avstrijske republike poravnava po tem kliringu, to je po tem medsebojnega obračuna naše in Avstrijske države, a ne z neposrednimi plačili dolžnikov iz ene države upniku v drugi državi. Ta obračun vodi za našo kraljevino naša Narodna banka, za avstrijsko republiko pa avstrijska narodna banka. Vplačevanje odnosno izplačevanje se vrši na ta način, da plačujejo dolžniki iz naše kraljevine za račun svojih upnikov v Avstriji posredno ali neposredno svoje dolgove naši Narodni banki, ki izplačuje iz tega računa našim državljanom-upnikom, kojih dolžniki iz Avstrije so plačali svoj dolg pri tamošnji narodni banki. Kakor pa kaže, izplačilo terjatev naših državljanov od dolžnikov iz Avstrije ni toliko odvisno od momenta plačila dolga pri avstrijski narodni banki, kakor od aktivnosti klirinškega proračuna pri naši Narodni banki, ki je odvisna od plačil naših državljanov dolžnikov v korist njihovih upnikov v Avstriji. Opaža se, da mnogi naši državljani poravnava svoje terjatve v Avstriji neposredno s pošiljanjem efektivnega denarja ali na kak drug način, ne pa po tem kliringu. S takim ravnanjem ne povzročajo škode samo našim izvoznikom, ki pri označeni ureditvi klirinškega prometa prihajajo počasneje do svojega denarja, temveč greše tudi proti predpisom pravilnika o prometu z devizami, za kar je zapretna po zakonu o kazenskih sankcijah denarna kazen do 300.000 Din. Zbornica za trgovino, obrt in industrijo opozarja svoje interese, ki uvažajo blago iz Avstrije, da poravnava svoje terjatve edino po tem klirinškem računu pri Narodni banki.

Opozorilo za uvoznike umetnih gnojil

Z ozirom na določila pravilnika o uvozu in prometu umetnih gnojil (Službene novine br. 262/1931 LXXXI od 9. novembra 1931) morajo biti pošiljke umetnih gnojil, ki se uvažajo v Jugoslavijo in se tu ocarinijo, natovorjene v vrečah. Nakladanje v razsutem stanju je dovoljeno samo, ako se v tovarnem listu navede kot uvozna postaja, postaja, pri kateri se nahaja carinarnica, ki je pooblaščen za ocarinjenje te vrste blaga. Pošiljke z umetnimi gnojili se smejo ob uvozu ocariniti samo pri naslednjih carinarnicah: Beograd, Reka J. d. ž., Ljubljana, Maribor, Osijek, Sarajevo, Split, Skoplje, Subotica, Sušak in Zagreb-Sava. V nasprotnem slučaju mora prejemnik pošiljke, ki je prispela v razsutem stanju ob priliki ocarinjenja naložiti v vreče. Pošiljke, pri katerih gornji pogoji niso izpolnjeni, se bodo na meji zavrnila, odnosno dale na razpolago pošiljateljcu.

ZMANJSANA RENTABILNOST NEMSKIH DELNIŠKIH DRUŽB

Po seznamu 231 delniških družb v »Wirtschaft und Statistik«, ki priobčujejo svoje zaključke šele med 1. aprilom in 30. junijem, vidimo bistveno poslabšanje finančnega položaja teh družb v preteklem letu. Izkazujejo za leto 1931 zgubo 2-2% proti dobičku 5-2% v letu prej. Odstotki so oni od lastne glavnice. Absolutno je padel čist dobiček teh družb od 143 na 73 milijonov mark. Z zgubo je zaključilo lani 40 odstotkov vseh družb proti 25 odstotkom v letu 1930, pri čemer značijo odstotki število in glavico zadevnih družb. Dividendna vsota je padla pri vseh družbah od 117 na 56 milijonov mark, torej povprečno od 63 na 3 odstotke za dividende upravičenega kapitala.

Poizkus synthese svetovne gospodarske krize

„Vezano“ ali „nevezano“ gospodarstvo?

Napisal advokat dr. Egon Starè.

Ravnovesno razmerje svetovnega gospodarstva ni pravilo, temveč normalno stanje v svetovnem gospodarstvu je pač neko trajno in nepretrgano kolebanje med ponudbo in povpraševanjem na posameznih svetovnih tržiščih.

Ce odpove vzajemni učinek med cenami, ponudbo in povpraševanjem, potem nastopijo krize.

V najnovšem času so tako teoretiki, kakor tudi praktiki svetovnega slovesa še z večjim naporom kot preje nadaljevali svoja znanstvena raziskavanja v tem pravcu, iz kakih vzrokov je nastala današnja svetovna gospodarska kriza.

Narodno gospodarski teoretiki in praktiki in tako tudi društvo narodov, so postavili v to svrhu bogat statističen material iz celega sveta in iz vseh mogočih palog, toda dosedaj se jim ni posrečilo postaviti povsem neizpodbitnih in znanstveno utemeljenih dedukcij iz ogromne nabrane snovi.

Težave leže pač v tem, da so vzroki današnje svetovne gospodarske krize tako številni in tako komplicirani, ter da vplivajo v raznih državah z večjo ali manjšo intenziteto na tem ali onem polju, da je težko sestaviti točno syntheso svetovne gospodarske krize.

Na podlagi ugotovitev znanstvenikov na gospodarskem polju, poizkusil bodem navesti v časovnem-kronološkem redu vse poglobitnejše vzroke, ki so povzročili, oziroma poglobili v zadnjih letih svetovno gospodarsko krizo. Pri tem se bodem omejil seveda samo na najvažnejše in bodem marsikaj označil samo z gesli.

Vzroke krize moramo iskati v težkočah

sodobne produkcije z ozirom na dano kupno silo, v disproportionaliteti razvika posameznih industrij in v nepravilnosti tvorbe kapitala.

Korenine današnje krize moramo predvsem tudi iskati že v razmerah, ki jih je ustvarila svetovna vojna.

Svetovna vojna je porušila ono gospodarsko ravnovesje, ki je bilo ustvarjeno pred vojno vsled faktične razdelitve svetovne produkcije na podlagi dolgoletnih mednarodnih trgovskih stikov in na podlagi stabilnih denarnih in kapitalnih tržišč.

V poljedelski, kakor tudi industrijski produkciji in v prometu denarja in kapitala je povzročila svetovna vojna silne izpremembe in motnje.

V prekomorskih državah in posebno v državah, katere so ostale v svetovni vojni vse do zadnjega nevtralne, se je tako industrijska, kakor tudi poljedelska produkcija dvignila v nepričakovani meri. Industrije so se pričele dvigati in razvijati čisto tam, kjer za njih niso bili dani potrebni predpogoji. Vsled intenzivnejšega obdelovanja tal, posebno v Ameriki in Kanadi je nadalje v poljedelskih produktih prišlo do neverjetnih rekordnih žetev, kajti te države so vsled svetovne vojne svoje poljedelske produkte zamogle do zadnjega odprodati za drag denar.

Kapaciteta te produkcije je od dne do dne silno rastla medtem, ko je industrija v vojujočih se državah bila mobilizirana predvsem za vojno produkcijo, ter je tudi poljedelstvo dajalo manjše rezultate, od katerih se je zopet največji del potreboval samo v vojne svrhe.

Tako je nastalo ogromno nerazmerje med produktijsko kapaciteto vojujočih se držav in kapaciteto prekomorskih in nevtralnih držav.

To nerazmerje se je koncem vojne še povečalo, kajti s strani izstradane Evrope se je povpraševanje po blagu še zvišalo, tako da se je s tem tudi produktivna kapaciteta in proizvodnja v prekomorskih državah dvignila v še večji meri.

Dvigovanje svetovne produkcije pa s tem procesom proti predvojni dobi še ni bilo končno.

V Evropi se po vojni svetovna produkcija ni samo preorijentirala primerno dobi miru, ter se je v to svrhu stara industrija razširila in izpopolnila, temveč se je ustvarila tudi mogočna nova industrija.

Z ozirom na nove države, ki so se v Evropi po vojni ustanovile, je vedno več držav stopilo kot tekmece na svetovno tržišče, brez ozira na to, ali so k temu bili dani tudi vsi potrebni predpogoji ali ne.

Marsikateri učenec ni dosegel svojega učitelja, toda vendarle so postali ti novi tekmece starim industrijskim državam vsaj deloma nevarni vsled nižjih stroškov ročnega dela in primernejših naravnih pogojev.

Novo ustanovljene države, katerih prebivalstvo se je dosedaj bavilo pretežno s poljedelstvom, so sedaj pristopile k brzi industrijalizaciji, v namenu osamosvojitve se tudi na polju industrije. Nastalo je ogromno nerazmerje med produkcijo in konsumom. In tako se nam odkriva prvi vzrok svetovne krize: neorganično zvišanje svetovne produktijske kapacitete.

V svrhu, da so si zamogle te novoustanovljene države zgraditi svojo lastno industrijo, so pričele v varstvo svoje nove male industrije uvajati visoke zaščitne carine (drugi neposredni vzrok), katere so bile le deloma upravičene, tako da je nastal pretirani protekcionizem, in katere so seveda že takoj v prvih povojnih letih povzročile državam s staro izvozno tradicijo velike težave.

Seveda se tedaj te težave niso toliko čutile, ker je pač povsod vladal še velik pohlep po najrazličnejšem blagu, na drugi strani pa tedaj še ni vladal, posebno v mladih novoustanovljenih državah, nujno potrebnih finančni in valutni red.

Razširjenje produkcije v Evropi seveda ni branilo Ameriki in drugim prekomorskimi državam, da bi tudi one s svoje strani svojo lastno produktijsko kapaciteto še nadalje ne razširjale.

Nasprotno, cel povojni proizvodni razvoj, kakor danes gledamo nanj, nam napravljata vtis medsebojnega neorganičnega in bojnega tekmovanja.

Na ta način je po vojni rastla produktijska kapaciteta v nepričakovani in ogromni meri na povsem nezdravi podlagi.

K vsemu temu je kot tretji vzrok pristopil še hitri tehnični napredek in tehnična in organizacijska racionalizacija industrije čez: stroj naj se počloveči, človek pa mašinizira!

Po celim svetu so nastale nove industrije, katerih pred vojno nismo poznali, kakor predvsem nova industrija umetne svile, ki se je razvila v nepričakovani meri, industrija kavčuka, radio, avtomobilov, gramofonov itd., ki so bile pred vojno šele v početku. K temu je pa pristopila še na vseh poljih gospodarska racionalizacija industrije v vseh panogah z upeljavo novih gospodarskih strojev, tam kjer je dosedaj delal človek itd. Z racionalizacijo zvišala se je pač silno produkcija.

In tu nastane vprašanje, kako je bilo mogoče, da je cel ta proces nesorazmernega silovitega razširjenja produktijske kapacitete bil v svetu sploh mogoč?

Odgovor na to vprašanje je pač ta, da so bili tedaj vsem in vsakomur na razpolago nepričakovani, da naravnost neomejeni krediti. (Četrti važni vzrok.)

Obdobje let od leta 1921 do 1928 zameremo karakaterizirati najprvo kot valutni kaos, ki je nastal po vojni s tem, da je povsod pri denarnih sistemih vseh evropskih držav na kontinentu, ki so bile v vojni, nastala doba ogromne inflacije in s tem navideznega papirnatega bogastva.

Nato pa opazimo povsod silne napore za stabilizacijo in ureditev valut in končno nastopa doba ogromnih mednarodnih kreditov.

Pri vsaki gospodarski krizi opazujemo pomanjkanje lastnega kapitala in gotovine.

Vzroki pomanjkanja lastnega kapitala pa leže v izgubi kapitala, ki ga je povzročila vojna inflacija in v begu kapitala v inozemstvo in končno v otežkočenju nove tvorbe kapitala.

Vsled tega se je na drugi strani pokazala pri vseh državah ki so stale v vojni, silovita potreba novega kapitala.

Amerikanski večaki so pri jako strogem in skrbnem upoštevanju znanjšanja denarne vrednosti preračunali, da so neposredni stroški svetovne vojne znašali približno 400 milijard zlatih kron, ali pa preračunano v dinarje skoro pet tisoč milijard dinarjev. Seveda pri tem niso upoštevale niti najmanjše vse stvarne škode in škode na prometnih sredstvih, železnicah itd.

(Dalje prihodnjič.)

Hranilne vloge v Jugoslaviji

V svojem letnem poročilu priobčja Narodna banka Jugoslavije sledeče podatke o hranilnih vlogah v Jugoslaviji po stanju od 31. decembra 1931; v oklepaju je navedeno stanje od 1. julija 1931: Srbija: Črnogora 3343 milijonov dinarjev (4152); Hrvaška-Slavonija 4230 (4633); Vojvodina 1251 (1492); Slovenija: banke 1331 (1717), regulativne hranilnice 1206 (1220); Bosna-Hercegovina 596 (797); konec 1930 816; Dalmacija 213 (321); skupaj 12.170 milijonov dinarjev (14.242). Povsod torej velik padeč, razen pri regulativnih posojilnicah v Sloveniji.

Srednjeevropsko gospodarsko zborovanje v Brnu

To zborovanje, ki je bilo mišljeno kot nadaljevanje posvetovanj v Budimpešti in ki se je vršilo ob veliki udeležbi v Brnu 22. t. m., je sklenilo nasloviti na vlade nasledstvenih držav spomenico z zahtevo, da skličejo vlade Avstrije, Ogrske, Jugoslavije, Rumunije, Češkoslovaške in Poljske kakor hitro mogoče **oficijsko konferenco** njihovih zastopnikov; ta konferenca naj se posvetuje o izključno **gospodarski spojitvi** imenovanih dežel in naj skuša to spojitve tudi doseči. Zveza naj bi se po možnosti takoj **izpopolnila** s pristopom nadaljnjih držav, posebno Nemčije, Francije in Italije. Vsekakor bi tvorile gori imenovane šestere držav **jedro**, okoli katerega bi se nabirale ostale države evropskega kontinenta. V teku posvetovanj je bil osnovan **odbor šestih članov**, z nalogo, da napravi načrt za srednjeevropsko gospodarsko sodelovanje. Sedež odbora je Praga. Od šestih pododsekov ima odsek za proučevanje komunikacij svoj sedež v Beogradu. Drugi pododseki delujejo v drugih glavnih mestih srednjeevropskih držav. Na zborovanju, ki se ga je udeležilo okoli 50 oseb, je bila opaziti velika enotnost v naziranjih glede stavljenih nalog.

Kreditni zavod za trgovino in industrijo v Ljubljani

Dne 23. t. m. se je vršila bilančna seja Kreditnega zavoda. Iz bilance je razvidno, da znaša stanje vlog na knjižice ob koncu leta 1931. nad 72 milijonov dinarjev, kreditorji 238 milijonov dinarjev, dolžniki pa 230 milijonov dinarjev. Računski zaključek za leto 1931. izkazuje 3.092.047,82 Din čistega dobička. Upravni svet je sklenil predlagati, da se za leto 1931 izplača dividenda v isti višini kakor lansko leto, t. j. 10 %, odnosno 10 Din na delnico. Občni zbor se bo vršil dne 15. marca t. l. Na tem občnem zboru se bo tudi sklepalo glede povišanja delniške glavnice iz obstoječih rezerv.

Bančne udeležbe države v Nemčiji

V Nemčiji se vrši saniranje vsega bankarstva v velikem obsegu. Kot nekakšen pričetek — Auftakt — je smatrati fuzijo Danai-banke in Dresdenske banke. Pri saniranju bo v veliki meri udeležena tudi država in beremo sledeče:

Berlin, 22. februarja. Na osnovi člena 43, odstavka 2, državne ustave se odreja:

§ 1. Državna vlada se glede na gospodarsko krizo pooblašča, da izvede v svrhu sanacije bančnih podjetij potrebne odredbe. Ona more v ta namen zlasti

a) udeležiti državo na bančnih podjetjih, vlagati potrebne vloge in prodajati pridobljene udeležbe;

b) dovoliti od običajnega različno razlaganje predpisov trgovskega prava za posamezne slučaje ali slučaje določene vrste;

c) prevzemati varščine v breme države;

d) v breme države odplačati pred uveljavljenjem te odredbe prevzete varščine ali pa določiti izločilne roke za prenehanje teh varščin.

e) izdajati zneske do skupne vsote 250 milijonov državnih mark;

f) dobiti potem kredita do 400 milijonov državnih mark.

§ 2. Ta odredba stopi v veljavo z njeno razglasitvijo. Državna vlada določi rok, s katerim se odredba razveljavi.

Vidimo, da so pooblastila vlade zelo dalekosežna.

Pomudbe, poupraševanja

ARMANDO BATTELLINI, Sculpteur, PIETRASSANTA-CARRARA želi stopiti v stik s tukajšnjimi kamnoseki.

Dr. Konstantin Konstantinović, Zagreb, Hatzovala ulica 17/II, se zanima za nakup zabejev za odpravo jaje, pomaranč in limon. Želi pa tudi stopiti v stik s tukajšnjimi industrijskimi podjetji, ki izdelujejo usnje.

Minichreiter Konrad, Zagreb, Pantovčak 59, želi stopiti v stik s tukajšnjimi trgovci fotografskih potrebščin. Pisati je tvrdki neposredno.

Jovanović Milan, ing. agronom, Beograd-Banjica, Poštanski pregradal 311, se zanima za nakup tankih desk od 2 do 3 in pol mm debeline, ki se uporabljajo za izdelovanje škatelj za kolomaz. Piše naj se tvrdki neposredno.

Razstave, sejmi

SEMENJ V BRUSLJU

Trgovinski semenj v Bruslju, ki se vrši vsako leto od 6. do 20. aprila, nudi zelo veliko priliko za plasiranje naših proizvodov v Belgiji. Zato izkoristijo to priliko mnoge domače in inozemske firme zlasti ker so stroški za razstavo blaga nizki. Naše kr. poslanstvo v Bruslju je mnenja, da bi se moglo z uspehom razstaviti naša vina, žganje (slivovica in klevovača), surove slive, orehi, prekaženo meso itd. Stroški za udeležbo na tej razstavi bi bili približno naslednji: Najemnina za razstaveni prostor 1250 frankov, najemnina za naprave v izloženem prostoru okoli 800 fr. Vzorec vina morajo biti v steklenicah ali v zelo majhnih sodih po 50 litrov. Da ne bi imeli interesenti prevelikih stroškov s potovanjem, bi našlo naše poslanstvo zanesljivo in strokovno izobraženo osebo, ki bi na sejmu pod kontrolo poslanstva proti nizki nagradi zastopala interese razstavljalcev. Interesenti, ki se nameravajo udeležiti razstave, naj javijo to Zavodu za pospeševanje zunanje trgovine v Beogradu.

Po svetu

Dve pariški velebanki, Union Parisienne in Crédit Mobilier se bosta po poročilih iz Pariza fuzionirali in se vršijo sedaj razgovori o modalnostih fuzioniranja.

Čslov. Narodna banka izkazuje za preteklo leto 33,7 milj. Kč čistega dobička proti 52,4 milj. Kč v letu prej in izplačuje dividendo 235 Kč proti 280 Kč.

Obrestna znižanja v zadnjem času izkazujejo sledeče banke: Angleška od 6 na 5 odstotkov, Švedska 6 na 5 in pol odstotka, Norveška od 6 na 5 in pol odstotka, Grčija od 12 na 11 odstotkov.

Angleški premog vsled razvrednotenja funta zelo prodira; v Avstrijo n. pr. so ga uvozili leta 1930 le 44.000 met. stotov, lani pa 606.000, od teh v zadnjem četrtletju 247.000 stotov.

Kartel cinka je zaenkrat opustil predlagano 5-odstotno znižanje produkcije.

Ameriški bančni zakon je bil sprejet sedaj tudi v senatu, in sicer tudi tukaj z veliko večino.

Cene železa na mednarodnih eksportnih trgih kažejo v zadnjem času padajočo tendenco.

Povpraševanje po hmelju v Žatcu se je nadaljevalo tudi v preteklem tednu in je bil promet precej živahen.

Uvozni kontingent usnja v Francijo bo določen te dni z ministrskim odlokom. — Gre za več vrst usnja.

Kuba hoče odpovedati bruseljsko sladkorno konvencijo, če bi se izvedlo predvideno 30-odstotno znižanje njenega eksporta. Z redukcijo produkcije na 2.300.000 ton so se pa Kubanci že sprijaznili.

Brezposelnost v Franciji je uradno izkazana z 270.600 osebami, za 34.000 več kot lani ob tem času. V resnici je brezposelnost še večja.

Veletirni indeks v Avstriji je narasel v januarju na 114,2 napram 112,4 v decembru in 105,5 v lanskem januarju. Zvišanje je bilo povzročeno po podraženju živil (lanski januar 93,3, december 106, letošnji januar 108,5).

Devizna kontrola v Angliji bo opuščena; tako se govori v londonskih finančnih krogih. Pač pa bodo izvajale banke sporazumno z željami vlade prostovoljno devizno kontrolo, če se bo izkazalo to za potrebno.

Zunanja trgovina Avstrije katastrofalno pada; v januarju je znašal uvoz 133,1 mil. šilingov, izvoz 60,7, pasivnost 72,4 milijonov šilingov. Izvoz je samo 45 odstotkov uvoza, pasivnost je za 20 odstotkov večja kot ves izvoz.

Nad 73 milijard frankov zlata ima nakopičenih Francoska banka (73.034 milijonov); v obtoku se nahajajočih bankovcev je bilo v sredi t. m. za 83.900 milijonov frankov, njih krilje in kritje drugih obveznosti je bilo 65-83 odstotno.

V smislu novega gradbenega zakona je izdal gradbeni minister odredbo, ki se tiče mest in trgov, spadajočih v prvi del zakona. V Dravski banovini jih je 39.

Tujski promet v Jugoslaviji je nesel v preteklem letu jugoslovanskemu gospodarstvu več kot 950 milijonov dinarjev dohodkov; dohodki države iz tujskega prometa so dali 270 milijonov dinarjev.

Od 16 lejev na 4 leje so znižali uvozno carino na sladkor v Rumuniji; namen je ta, da se doseže pocenitev domačega rumunskega sladkorja. Trgovski minister je bil proti znižanju, a ministrski predsednik Jorga je kot prvi glasoval za predlog, ki je bil sprejet. V veljavo bo stopil zakon tedaj, ko bo vlada smatrala čas za ugoden.

Število brezposelnih v Nemčiji navajajo s 15. t. m. s 6.127.000. Gospodarski krogi pravijo, da bo brezposelnost dosegla višek na koncu februarja in da bo začela nato padati.

Nad italijansko plovno družbo Lloyd Pacifico je proglašen konkurz Pasiva družbe, koje sedež je Savona, znašajo sedem milijonov lir.

Konkurz v Italiji je bilo v januarju po uradni statistiki 1147 proti 988 v decembru in 866 v lanskem januarju. 39 konkurzov se tiče delniških družb.

Ameriški elektrifikacijski načrt za Donavsko banovino predvideva zgradbo velike centrale ob Donavi, ki bi stala 15 do 20 milijonov dolarjev, torej ca. 1 milijardo dinarjev.

Soie de Chatillon, veliki italijanski koncern umetne svile, tudi za leto 1931 ne bo izplačal nobene dividende. Zaposlenost označajo kot zadovoljivo. Delniška glavnica podjetja znaša 200 milijonov lir.

Jugoslavija in Balkanska konferenca

V Beogradu se je vršila 20. t. m. seja jugoslovanske sekcije Balkanske konference, v kateri so se posvetovali o delovanju konferenčnega sveta (po zadnji njegovi seji v Carigradu). Govorili so tudi o pripravi za plenarno sejo v Bukarešti, ki se bo vršila v maju. Plenarna seja se bo pečala z vprašanji ožjega gospodarskega, kulturnega in političnega sodelovanja Balkanskih držav. Jugoslovanska sekcija bo izdelala osnutke za več dogovorov glede notranjebalkanskih poljedelskih organizacij, ustanovitve poljedelskega zavoda itd. Nameravana je tudi organizacija velikih skupnih javnih del, zlasti zgradba avtomobilnih cest, ožje sodelovanje v pomorskem prometu v zvezi z ustanovitvijo balkanske pomorske komisije. Slednjič se bo izdelal tudi dogovor o sodelovanju radio-postaj. Letos se bo prvič v vseh Balkanskih državah vršil Balkanski teden, ki bo poleg živahne propagande za čim najožje sodelovanje Balkanskih držav prinesel tudi razna predavanja vodilnih osebnosti vseh Balkanskih držav.

Že v 24 urah barva, plesira in kemično snaži oblike, klobuke itd. Škrobi in svetlolika srajce, ovratnike in manšete. Pere, suši, munga in lika domače perilo

tovarna JOS. REICH

Bilančna seja Zadružne gospodarske banke

Upravni svet Zadružne gospodarske banke v Ljubljani je imel v ponedeljek, dne 22. t. m. bilančno sejo. Seji je prisostvoval kot državni komisar gosp. dr. Rudolf Marn, načelnik oddelka za trgovino in industrijo pri Kr. banski upravi Dravske banovine. Iz podanega poročila posnemamo, da izkazuje bilanca čisti dobiček v znesku Din 1.568.746,92, ki bi zadostoval za izplačilo iste dividende kot se je izplačala za leto 1930. Vendar bo upravni svet na obnem zboru, ki je določen na dan 17. marca t. l. predlagal izplačilo 7% dividende napram 7% za leto 1930. Pri tej priliki bode predlagal, da se redni rezervni sklad dotira v mislu pravil z zneskom 78.437 Din 34 par in poleg tega z izredno dotacijo v znesku 500.000 Din, tako da bode s temi zneski vredno redni rezervni sklad 5.211.943 Din 62 par.

Zaključni računi Zadružne gospodarske banke izkazujejo, da je ta zavod dobro prebrodil splošno denarno krizo, ki vlada v vseh državah Evrope in Amerike in ki je v jeseni lanskega leta zajela tudi našo državo. — Kljub krizi na denarnem trgu moramo ugotoviti razveseljujoče dejstvo, da se hranilne vloge na knjižice pri Zadružni gospodarski banki niso znižale, ampak na-

pram prejšnjemu letu celo nekaj povečale. Naložbe na tekočem računu so se tekom preteklega leta znižale za circa 78.000.000 Din, kalora številka jasno izraža dobro pripravljenost in likvidnost banke, ki je mogla tako velike vsote tako rekoč iz lastnih moči likvidirati, ker se je namreč vsota izkoriščenega reeskonta medtem le neznatno povečala.

Tudi Zakona o bilansiranju državnih vrednostnih papirjev se je Zadružna gospodarska le deloma poslužila, ker je ¼ računa tečajne razlike že odpisala. Višina tujih temu zavodu poverjenih sredstev dosega brez reeskonta 444.000.000 Din. Reeskont je znašal 31. decembra 1931 Din 8.800.000.

Celokupna bilančna vsota izkazuje znesek 478.677.104 Din.

Uspeh je v vsakem oziru zadovoljiv in priča, da je Zadružna gospodarska banka tudi v dobi največje denarne krize dokazala svojo tradicionalno likvidnost in zadovoljila vse zahteve svojih komitentov.

Celotno poročilo dokazuje, da posluje zavod previdno in oprezno in da zasluži tako sedaj kakor tudi v bodoče vsestransko zaupanje, ki ga uživa v najširših slojih našega naroda.

Ogrsko gospodarsko pismo

Poročilo Ogrske Narodne banke o letu 1931 pravi med drugim sledeče:

Notranji gospodarski položaj Ogrske je bil v preteklem letu popolnoma pod vplivom svetovnih gospodarskih dogodkov. Kriza je kovinske in devizne rezerve banke olajšala za 200 milijonov pengő. Banka je dobila od raznih strani 21 milijonov dolarjev in 1 milijon funtov posojila. Od 13. julija dalje živimo v sistemu vezanega deviznega gospodarstva. Razni dogodki so prisilili vlado na koncu leta, da je z nekaterimi izjemami ustavila izplačevanje denarnih dolgov inozemstvu.

Cilji bančne politike so: vrednotna stabilizacija denarja, nadaljevanje notranje kreditne organizacije in omogočenje odplačila najnujnejših obveznosti inozemstvu. Med imenovanimi cilji je zaščita pengőja na prvem mestu. Odkar je bilo vpeljeno vezano devizno gospodarstvo, je bilo preloženo težišče pengőjeve zaščite na stabilizacijo domače nakupne moči. V tej smeri se je gibal tudi institucija zlatega pengőja.

Normalno funkcioniranje trga za kratkoročne kredite je bilo z izbruhom kreditne krize skoraj popolnoma ustavljeno; opreznost vsled pomanjkanja zaupanja je dovela v drugi letni polovici do skoraj popolne prekinitve likvidiranja novih kreditov. Debelna obrestna mera se je do srede leta zvišala za 3 do 4 odstotke proti pričetku leta in je pozneje vsled raznih bančnih odredb padla povprečno za 1 odstotek. Vlaganje pri naših denarnih zavodih je v prvi lanskoli polovici vobče še naraščalo, od konca junija dalje se je pa znižalo. Iz tega vira izhaja v precejšnji izmeri v zadnjem delu leta opazovano ter pogosto nezdravo in neutemeljeno poživljenje prometa imobilij.

Od pričetka leta do 7. maja je bančna kovinska in devizna zaloga trajno in počasi padala. Od izbruha krize do srede julija, to je do vpeljave vezanega deviznega gospodarstva, so se izvedle razne kreditne operacije. Valutne obveznosti banke so znašale na koncu leta 145 milijonov pengő. Za kritje primanjkljaja v plačilni bilanci je pirspevala banka ca 250 milijonov pengő.

Menični portfeuille banke je po kolebanju dosegel 7. avgusta s 608 milijoni pengő višek. Kreditne zahteve so nato padale in je padel menični portfeuille do konca leta na 441 oziroma 589 milijonov pengő.

Višina obtoka bankovcev je bila s 504 milijoni pengő dosežena prav tako 7. avgusta; na koncu leta je bil obtok bankovcev s 423 milijoni pengő za 46 milijonov manjši kot na koncu l. 1930. Najnižje je bilo kritje 15. avgusta, in sicer 24,4%; do konca leta je naraslo na 25,5% proti 43,8 odstotkom na koncu leta 1930.

Brutodobiček banke v letu 1931 je izračunjen s 24,27 milijoni pengő, čisti dobiček s 8,74 milijoni proti 8,28 milijonom v letu 1930. Brutodohodki diskontnega poslovanja so znesli 18,67 mil. pengő; devizno in valutno poslovanje 3,37. Personalni izdatki so navedeni s 6,60 mil. pengő, stvarni izdatki z 1,58, stroški izdelave bankovcev z 1,60 mil. pengő.

Splošna Ogrska Kreditna banka je iz-

računila, da znaša vse inozemsko zadolženje Ogrske 4100 milijonov pengő, od česar pride 2470 milijonov na zasebno gospodarstvo in 1620 milijonov na državo. Srednjeročno in kratkoročno zadolženje dosega vsoto 1490 milijonov pengő, pri čemer je pa udeležena država samo s 310 milijoni, zasebno gospodarstvo pa z 1180 milijoni. Od leta 1924 dalje se je morala pasivnost ogrske plačilne bilance trajno kriti z velikimi inozemskimi posojili. Na ta način je prišlo v letih 1924 do 1929 v Ogrsko povprečno 207 milijonov pengő na leto. Ko je leta 1930 dotok tujega denarja padel na 100 milijonov pengő, ni bilo še nobenih težkoč, ker so devizne zaloge banke služile kot odbijač. Ko je pa v preteklem letu dotok inozemskega kapitala usahnil in plačilna bilanca ni mogla biti izenačena z razmernim aktivom trgovske bilance, je prišlo do znanega finančnega zloma.

Izveček važnejših določil iz zakona o vinu

Kraljevska banska uprava Dravske banovine v Ljubljani razglasa z razpisom No. III. 635/2 od 19. februarja 1932, da je Državna štamparija kraljevine Jugoslavije v Beogradu natisnila in izdala ta plakat v slovenščini kot državni obrazec. »Izveček« mora biti po točki 4. § 14. vinskega zakona, odnosno po čl. 39. pravilnika k temu zakonu stalno nabit na vidnem mestu pri vsakem županstvu (občinskem načelstvu) v vseh vinskih obratovalnicah, vinskih kletih in na mestih, kjer se proizvajajo in točijo, oziroma prodajajo vino in vsi drugi vinski proizvodi, ki spadajo pod zakon o vinu, kakor drozga, mošt, specialna vina, žganje in kis (ocet) od domačih vrst vinske trte ter vina in drugi proizvodi od samorodnih hibrid ali samorodnic. Plakatu je določena enotna prodajna cena po 2 Din za komad. Dobi se pri knjigarnah in papirnicah v Dravski banovini, ki so pooblašene za prodajo monopoliziranih obrazcev. Te tvrdke so: I. v Mariboru: Albert Graner, Anton Goleš, Vilko Weixl in Tiskarna Sv. Cirila; II. v Kranju: Papirnica »Sava«; III. v Kočevju: Matija Rom jun. in Ivan Lovšin; IV. v Ljubljani: Banovinska zaloga šolskih knjig in učil ter Učiteljska tiskarna; V. v Ptuj: Tiskovno društvo in Viljem Blanke; VI. v Murski Soboti: Izidor Han in Franc Benčec; VII. v Večeslavcih, pošta Rogačevci: Alojzija Rogan. Interesenti, tudi vsi vinogradniki, ki pridelujejo vina, se nujno pozivajo, da si v izogib kazni po vinskem zakonu »Izveček«, ki je hkrati zelo poučen, nabavijo najpozneje do 1. marca t. l.

ZUNANJA TRGOVINA U. S. A. PADA

V januarju se je zunanja trgovina Zedinjenih držav napram lanskemu januarju skrčila zopet za približno eno tretjino na 286 milijonov dolarjev in je znašala s to številko samo še tretjino rekordnega obsega 855 mil. dol. v januarju 1929. Eksport je padel za 337 mil. dol. na 150 milijonov, import pa kljub zvišanim carinam za 232 mil. dol. na 136 milijonov.

Obrtne zadruge in sistem zbornic

Deslej od 50 zadrug le 4 za ločeno zbornico

Prošlo nedeljo so se vršili na več krajih občni zbori obrtnih zadrug, na katerih se je razpravljalo o važnejših obrtniških vprašanjih in sklepalo tudi o sistemu zbornic. Tako se je vršil občni zbor Sodarske obrtne zadruge za bivšo mariborsko oblast v Mariboru pod predsedstvom načelnika g. Golčerja, Obrtne zadruge čevljarjev za celjski okoliš v Celju, Krojaške obrtne zadruge v Brezicah za Dolenje Posavje, Zadruge krojačev za Loški okoliš v Ložu, Obrtne zadruge sedlarjev v Ljutomeru, Mizarске obrtne zadruge v Mariboru, Zadruge pekov v Ptuj, Skupne obrtne zadruge v Mihalovcih, Čevljarske obrtne zadruge v Litiji, Obrtne zadruge čevljarjev v Trbovljah, Rokodelske obrtne zadruge v Žalcu, Zadruge obrtnikov v Mokronogu in Ljubnem ter Obrtne zadruge za dravsko dolino v Vuhredu. Razen dveh zadrug Ljubno in Mokronog, kjer so bila mnenja deljena za ločene zbornice, so se vse ostale zadruge bodisi soglasno ali pa z veliko večino izjavile za sistem skupnih zbornic. Pri tej priliki se je razpravljalo tudi o agitaciji za razbičje našega gospodarskega parlamenta dravske banovine in o netočnih številkah glede stroškov skupnih odnosno ločenih zbornic. Ugotovljeno je, da ima obrtništvo najkrepkejšo podporo in začeti v skupnih zbornicah s samostojnimi obrtnimi odseki, in da bi z uvedbo ločenih zbornic nastali mnogi višji stroški ne da bi bili uspehi povolnejši.

Na teh občnih zbora se je obrtništvo tudi brdiko pritoževalo zaradi težkih bremen, gospodarske krize in pomanjkanja dela. Sprejete so bile resolucije, ki zahtevajo avtonomijo okrajnih uradov za zavarovanje delavcev in poostreno zaščito obrtništva proti nelegalnemu obrtovanju.

Kakor se vidi iz rezultatov obrtniških zborov, je plebiscit zaradi sistema zbornic v dravski banovini dosežaj pokazal, da je preko 50 občnih zborov obrtnih zadrug podalo svojo izjavo za skupne zbornice in le v štirih primerih za ločeno zbornico. Ta rezultat je najboljši dokaz, da je velika večina slovenskega obrtništva za sistem skupne zbornice, pa tudi dokaz o zrelosti našega obrtništva, ki se ne da premetiti in prepričati s frazami. Obrtništvo se zaveda, da more pričakovati uspešne zaščite le od močne skupne zbornice. Obrtništvo se ne da prepričati s frazami, ampak sodi po delu in dejstvih.

Ljubljanska borza

Tečaj 24. februarja 1932.	Povpr. ševanje Din	Ponudbe Din
DEVIZE:		
Amsterdam 100 h. gold.	2271,24	2282,60
Berlin 100 M	1334,15	1344,95
Bruselj 100 belg	782,86	786,80
Budimpešta 100 pengő	—	—
Curih 100 fr.	1096,15	1101,65
London 1 funt	194,80	196,40
Newyork 100 dol., kabel	—	—
Newyork 100 dolarjev	5599,85	5628,11
Pariz 100 fr.	221,28	222,40
Praga 100 kron	166,27	167,13
Stockholm 100 šved. kr	—	—
Trst 100 lir	291,93	294,33

NEVERJETNA KONKURENCA V LOKOMOTIVNI INDUSTRIJI

Neugodna zaposlenost mednarodne lokomotivne industrije se je jasno izrazila pri nekem razmeroma majhnem kitajskem naročilu v preteklih dneh. Šlo je za osem železniških lokomotiv in so se za naročilo zanimala skoraj vsa večja produkcijska podjetja sveta. Ponudbe so kazale diference, kakršnih doslej še nikdar ni bilo. Najcenejša je bila ponudba Angležev, ki je tudi prodrla; bila je za polovico cenejša kot najdražja ponudba. Pri kitajskih lokomotivnih naročilih niso bile že od l. 1910 dalje dosežene tako nizke cene.

ITALIJANSKA TRGOVINSKA BILANCA

Trgovinska bilanca Italije je bila v preteklem letu s sledečimi osmimi državami aktivna: Švica, Francija, Egipt, Vel. Britanija, Grčija, Avstrija, Albanija in Poljska; z vsemi drugimi deželami je bila pasivna, in to so: Argentina, Češkoslovaška, Nemčija, Jugoslavija, Rumunija, Španija, Rusija, Ogrska, Indija, Brit. Južna Afrika, Tunezija, Brazilija, Kanada in U. S. A. Največja je pasivnost v trgovskem prometu z Nemčijo, ki je znašala po italijanskih podatkih 307 milijonov lir.

G. Gomišček.

Dobri nauki

Uči se nakupovati! Mlad trgovec, kateri s ponosnim optimizmom in napetim pričakovanjem stremi k osamosvojitvi, naj bi se v svoji lastni praksi vsega naučil. More biti izvrsten poznavalec blaga in najposobnejši prodajalec, ima lahko vse za njegovo stroko v poštevh prihajajoče dobavne viire v glavi, naj za vsak predmet primerne cene še tako točno oceni; eno razume po vsem tem v le najredkejših slučajih:

Pravilno nakupovanje. In ravno pravilno, potrebi natančno odgovarjajoče nakupovanje je najvažnejši predpogoj vsake dobre trgovine. Vsled pomanjkanja tega znanja propadejo mnogi mladi trgovci in trpijo marsikatera stare trgovine.

Kaj in koliko? To so nastajajoča vprašanja; od pravičnih odgovorov na nje odvisi uspeh sezije, celega leta in celo usoda trgovine.

Je pa ravno tako nevarno v nepoznanju okusa svojih odjemalcev nakupiti si in založiti se s predmeti, ki se ne prodajo, kakor nabaviti si količino redkih, malo-idočih stvari, od katerih se bo mogel prodati po regularni ceni samo en del. V najboljšem slučaju dela tak trgovec za skladovnice na policah, mesto za blagajno, kajti dobiček njegovega dela je vtaknjen v neprodajno blago, v navlako brez vrednosti. Svoj denar zakopuje nekam, kjer se njegovo bleščeče zlato izpreminja v neporabljiv svinec. Joj pa, ako gre v svoji neravnosti tako daleč, da ne samo svoj dobiček, ampak tudi glavnic iz prometa vtakne v navlako in si s tem vniči vsako svobodo gibanja, trgovini pa vzame njen življenski živec. Kolikor višje se to neprodajno blago kopiči, toliko hitreje in sigurnejše propada njegov lastnik.

Zato pravnj svoje odjemalce, njihov okus, potrebe in nakupne zmožnosti. Samo kdor krog svojih odjemalcev natančno pozna, bo pri svojem nakupu predmete pravilno izbral in mogel določiti za svojo trgovino primerne količine. Komur se pa to posreči, ta razume pravičen nakup in samo preko tega vodi pot do uspeha!

Malenkosti, ob katerih se spodbikajo stranke. »Prereven sem, da bi zamogel poceni kupovati.« Kaj ne, da se to sliši smešno, ampak reven mož je imel prav. Mož, ki je prišel v trgovino, je zahteval inhaletor. Mladi prodajalec v mislih oceni odjemalca. Reče: ne more imeti veliko denarja. Pokaže mu torej najcenejšo in reče: »To je na cenejšo« nakar mu kupec odgovori kakor že navedeno. Prodajalec je presenečen, ampak je vendar zadovoljen, ker stranka izbere najboljši aparat in reče: »Mladi mož, najboljšo je najcenejšo.« Amerikanska parola, pripraviti blago za najhitrejšo prodajo, se je sicer vrnila tudi v Nemčijo, vendar niso vsi kupci tako nepreračunljivi, kakor kaže zadnji primer. Držite se torej pravila, pokazite torej prvo najboljšo, potem cenejšo.

(Iz »ABC des Kaufmanns«.)

Dobava prodaja

Dobave. Dne 10. marca t. l. se bo vršila pri Dravski stalni vojni bolnici v Ljubljani licitacija glede dobave mesa mleka in kruha za čas od 1. aprila do 31. junija 1932. (Oglas je na vpogled v pisarni Zbornice TOI v Ljubljani, pogoji pa pri isti bolnici). — Dne 23. marca t. l. se bo vršila pri Intendanturi Komande Savske divizijske oblasti v Zagrebu licitacija glede dobave 13.200 kg petroleja. (Oglas je na vpogled v pisarni Zbornice TOI v Ljubljani, pogoji pa pri isti komandi).

Dobava mesa. Ministrstvo vojske in morarice, ekonomski oddelek v Beogradu razpisuje ustmene licitacije za dobavo mesa za čas od 1. aprila do 30. septembra 1932, ki se bodo vršile v dneh t. l., 25., 27. in 29. februarja 1932. (Oglas je na vpogled v pisarni Zbornice za TOI v Ljubljani.)

Oddaja zakupa in zgradbe buffeta na postaji Krapina se bo vršila potom ofertne licitacije dne 23. marca t. l. pri Direkciji državnih železnic v Zagrebu. (Oglas in pogoji so na vpogled v pisarni Zbornice za TOI v Ljubljani.)

Oddaja zakupa in zgradbe koledvorskega buffeta na postaji Grosuplje se bo vršila potom ofertne licitacije dne 21. marca t. l. pri Direkciji državnih železnic v Ljubljani. (Oglas je na vpogled v pisarni Zbornice za TOI v Ljubljani, pogoji in načrti pa pri isti direkciji.)

Žalostna kronika

Društvo industrijev in veletrgovcev v Ljubljani je izdalo naslednjo okrožnico o otvorjenih in odpravljenih konkurzi in prisilnih poravnava izven konkurza za čas od 11. do 20. februarja 1932.

A. Otvorjeni konkurzi:*

Dravska banovina: Herlec Emerik, Čirčice pri Kranju. Savska banovina: Babić Mije, Rajič; »Fera« d. d., Zagreb; Jugoslavenska štampa d. d., Zagreb. Primorska banovina: Brstila Tomo Josipov, Omiš; Seoska blagajna za štednjo i zajmove, z. s. n. j., Raščane. Drinska banovina: Milošević Braća, Lajkovac; Milošević Dobrivoj in Božidar, Lajkovac; Nedić Janko, Desić, sada Malva; Stojanović Sergij Stana, Ub; Trifunović i Stepanović, Šabac. Zetska banovina: Lekić Bogić, Mojsir; Potparić Miloš, Plevlje. Dunavska banovina: Bern Josip, Stari Bečej; Lajić Kain, Subotica; Vračarić Stevan, Novi Sad. Moravska banovina: Paraćinska banka d. d., Paraćin; Petković Milutin, Paraćin; Popović Bran., Paraćin; Popović Milan, Paraćin; Popović Vojin, Paraćin; Stanojević Dragoljub, Negotin; Stefanović Kosta, Paraćin; Urošević Dimitrije, Paraćin. Vardarska banovina: Trajković Aleksander, Bitolj. Beograd, Zemun, Pančevo; »Slavenski Lloyd« Pušić Marija, Beograd.

B. Razglasitve prisilne poravnave izven konkurza:

Dravska banovina: Ferenc Jurij, Ljubljana; Grošelj Anton, Leše pri Prevaljah; Grošelj Barbara, Leše pri Prevaljah; Novak Josip in Josipina, Sv. Lovrenc na Poh.; Senica Marija, Šmarje pri Sevnici; Sever Andrej, Ljubljana; Tretjak Franc in Marija, Slovenjgradec; Trojnc Tomo, Sv. Martin na Muri. Savska banovina: Dottermann Pavica, Slav. Brod; Dragoner Stjepan, Vraždin; Horvat Margita, Mursko Središče; Lončarić Julka, Zagreb; Stern Jakob, Zagreb; Schlesinger Jakob, Ljubljana; Tratnik Viktor, Kavarna »Excelsior«, Zagreb; Ujdl Vatroslav i sin, Slav. Brod; Wagnmann Lavoslav, Sibirje; Weinberger S., Karlovac. Vrbaska banovina: Kapetanović Nazmija, Jajce. Primorska banovina: Alfirević Ivan, Sibenik. Drinska banovina: Blažeković Anton, Sid; Hrvatska tiskara d. d., Sarajevo; Ieković Adolf, Višegrad. Mrdjanović Josip, Županja, Musafija I. Izidor, Sarajevo; Nedić M. Savo, Brčko; Trgovalčka i kreditna banka d. d., Sarajevo. Dunavska banovina: Boljanski Proka, Pašicevo; Braun Henrik, Senta; Fischer J. i Sin, Novi Sad; Mašind Božidar i žena roj. Baktari Ema, Novi Sad; Srpska privredna zadruga, Irig; Veselinović Trifun, Smederevo. Moravska banovina: Izrail Hasan, Niš. Beograd, Zemun, Pančevo; Pardo Hajim, Beograd; Pardo Johan, Beograd; Rubenović Sabita, Beograd; Sipelić i Ristić, Beograd.

C. Odpravljani konkurzi:**

Dravska banovina: Fischer Avgust, Turška vas (Celje); Zdošek Ivan, Gaberje pri Celju. Savska banovina: Horvat Ivan i Katica, Osekovo kod Popovače; »Marija«, premogokop (Rista Daskalović, Završje i Beograd); »Mignon« slašičara, Anica Tittjung, Zagreb. Drinska banovina: Brković S. Dragoljub, Miokovac; Hrvatska banka d. d., Žepče. Dunavska banovina: Bošković Dragoslav, Badnjevac; Rajić Mihajlo,

Sombor; Rajs i Sedreši, Gajdobra; Zahradnik Krištof, Sečanj. Moravska banovina: Bogojević Bogoj iz Bogojevaca, sedaj Vel. Siljegovac (Zaječar), Celović Dimitrije, Zaječar. Vardarska banovina: Uvećević P. Todor, Prilep.

D. Odpravljene prisilne poravnave:

Dravska banovina: Ameršek Josip, Trbovlje; Ornik L., Maribor; Šoštarč Ivan, Maribor. Savska banovina: Klepec Anton, Petrinja; Mrvoš Mane, Oštarija; Prva zagorska tvornica cipela Rohl Adolf, Krapina; Schulhof Eugen, Dol. Mihaljac. Primorska banovina: Škarica Marija pok. Paška, Sibenik. Drinska banovina: Papo G. Moric Isak, Sarajevo; Papo D. Rafael, Sarajevo; Salom E. Izidor, Sarajevo. Dunavska banovina: Kop Karl, Veliki Bečkerek; Pfefer M. i drug, Bačka Topola; Pik Josip, Bačko Gradište; Pilišer i Stanišić, Novi Sad; Stanković Aleksander, Melenac; »Universitas« Lajčo Vig, Subotica. Beograd, Zemun Pančevo: »Kopaonik« Davidović M. Božo, Beograd; Petrović Braća, Zemun.

* Ostali podatki, n. pr. kdaj je ugotovitveni narok, katero sodišče je razglasilo konkurz (poravnavo), kdo je konkurzni (prisilni) upravitelj, se izvedo v tajništvu društva.

** Vzrok, zakaj je bilo postopanje odpravljeno, se izve v tajništvu društva.

Angleške bilance

Petere velike angleške banke, »The Big Five«, so te dni priobčile svoje letne bilance. Vobče se more ugotoviti, da banke kljub neugodnim posledicam gospodarske krize tudi v letu 1931 niso tako slabo zaključile kot bi si kdo mislil. Skupni dobički vseh petih bank so izkazani z 9 milijoni 127.544 funti, kar pomeni napram letu 1930 padec 894.610 funtov ali 8-9 odstotkov. Štiri banke izplačujejo zmanjšano dividendo. Westminster, National, Provincial, Midland in Lloyds — dočim je mogla banka Barclays ohraniti svojo dividendo nespremenjeno. Depoziti vseh petih bank so lani znatno padli, in razvrednotenje efektov je dovedlo do močnih zahtev po rezervah.

Občni zbori so se v splošnem previdno izražali, temeljni ton je bil pa precej optimističen. V vseh govorih se je izražalo prepričanje, da so glavni vzroki sedanje krize nadprodukcija, padanje blagovnih cen, reparacije in vojni dolgovi. Težki položaj se je še poslabšal vsled dejstva, da upniške države ne marajo sprejemati plačil v obliki blaga. Druga zapreka na poti do gospodarske obnove so carinske ovire in s tem povzročena ohromitev mednarodne trgovine. Edino pravilna trgovska politika je prosta trgovina; a ker so druge države prešle k zaščitni carini, jim je morala slediti tudi Anglija.

Predsednik Westminsterke banke Beckett dela za svetovno gospodarsko krizo odgovorno tudi nespametno gospodarstvo vlad, komun in kupčijskega sveta v prvih poveljnih letih, ne da bi kdo mislil na posledice brezumnega zapravljanja. — Goschen, predsednik National Provincial, je obžaloval opustitev zlatega standarda in je dejal, da je Anglija storila vse, da ga obdrži; a spletke inozemcev so jo prisilile

do tega koraka — tu misli na Francozo. Posledica opustitve, razvrednotenje funta, je pa prinesla angleški eksportni industriji dobrodošlo poživljenje. — Enako je govoril Mac Kenna, predsednik banke Midland. On vidi v vsiljeni emancipaciji od neprestanega padanja zlatih cen korist za angleško industrijo, ki pa mora priti do popolnega učinka le potom pametne finančne politike. — Paese, predsednik Lloydsa, pripisuje patriotizmu Angležev med akutno krizo v avgustu in septembru srečo, da se funt ni zvrnil v prepad. Ni bilo nobene panike, nikakšnih dvigov depozitov, in kupčija se je vršila v normalni mori naprej. Zopet enkrat sta se v uri nevarnosti silajno obnesla angleški mir in angleška hladnokrvnost. »Inozemstvo nas je občuvalo in tako smo rešili funt pred katastrofo.«

Čitajte in razširjajte »TRGOVSKI LIST«!

VINO IN DEVIZNI PREDPISI

Ogrski finančni minister je privolil, da morejo inozemci, ki imajo zahteve v pengo na vinkuliran račun, kupiti za to Tokajsko vino in da jim pri izvozu ni treba oddati nobenih deviz. Takoj, ko se je to privočenje finančnega ministra zaznalo, je vino v Tokajskem okraju v ceni poskočilo. Še nekaj časa naj sedanji proces traja, pa bomo zopet tam, kjer smo bili v pričetku zgodovine, v dobi popolne izmenjalne trgovine.

Tržna poročila

Tržne cene v Ljubljani, dne 15. februarja 1932. — Govedina: V mesnicah po mestu: I. vrste 12, II. vrste 10 Din. — Na trgu: 1 kg govejeja mesa I. vrste 10-12, II. vrste 8-10, III. vrste 6-8, jezika 12, vavpov 8-10, pljuč 6-8, jeter 6-12, ledic 6-12, možganov 18-12, leja 2-5 Din. 1 kg telečjega mesa I. vrste 14, II. vrste 10-12, jeter 20, pljuč 12 Din. — 1 kg praščjega mesa I. vrste 14-16, II. vrste 9-12, pljuč 8-10, jeter 12-16, ledic 20-22, glave 6-8, parkljev 4-6, slanina hrvaške 13-14, slanina mešana 13, slanina na debelo 12, masti 16, šunke (gnjati) 18-20, prekajenega mesa I. vrste 16, II. vrste 12-14, prekajenih parkljev 5-7, prekajene glave 8-10, jezika 20 Din. — 1 kg kostrunvega 6-10, jagnjetine 16-18, kozličevine 20 Din. — 1 kg konjskega mesa I. vrste 6, II. vrste 4 Din. — 1 kg krakovskih klobas 22, debrecinskih, 22 hrenovk 22, safalad 20, posebnih 20, tlačenk 15, svežih kranskih 25, pol prekajenih kranskih 24, suhih kranskih 30, prekajene slanina 16-17 Din. — kokoš 20-35, petelin 20-30, domači zajec, manjši 6-10, večji 12-15 Din. — Divji zajec 30-35 Din. — 1 kg karpa 20-24, linja 24-30, ščuke 35-40, postrvi 60, sulca 60, klina 15-20, mreke 10-15, pečenke 10-12 Din. — 1 liter mleka 2-50-3, 1 kg surovega masla 24, čajnega masla 28-36, masla 28-32, bobinjskega sira 24-26, sirčka 5-7, eno jajce 0-75-1 Din. — 1 liter starega vina 14-20, novega vina

10-11, čaša piva 3-3-50, vrček piva 5, 1 steklenica piva 6 Din. — 1 kg belega kruha 4-40, polbelega 3-80, črnega 3-20, rženega 3-20, navadna žemlja 0-50 Din. — 1 kg luksuznih jabolk 7, jabolk I. vrste 5, II. vrste 4, III. vrste 2-3, ena oranža 0-75-2, ena limona 0-50-0-75, 1 kg rožičev 8, fig 10-16, dateljnov 24-44, mandeljnov 40-60, orehov 3-50-5, luščenih orehov 14-16, suhih češpelj 6-10, suhih hrušk 5-8 Din. — 1 kg kave Portoriko 72-76, Santos 48-52, Rio 42-46, pražene kave I. vrste 100, II. vrste 80, III. vrste 56, 1 kg kristalnega sladkorja 14, sladkorja v kockah 15-50, kavne primesi 18, riža I. vrste 8-11, II. vrste 6-7, 1 liter namiznega olja 17, jedilnega olja 16, vinskega kisa 4-50, navadnega kisa 2-50, 1 kg soli morske debele 2-50, drobne 2-75, celega popra 60, mletega popra 62, paprike III. vrste 24, sladke paprike po kakovosti 36, 1 liter petroleja 7, 1 kg testenin I. vrste vrste 9-50, II. vrste 7-75, pralnega luga 2-50, čaja 60-80 Din. — 1 kg moke št. 0, na debelo 405-430, na drobno 4-75, št. 2, na debelo 330-405, na drobno 4-50, št. 4, na debelo 335-380, na drobno 4-4-25, št. 6, na debelo 285, na drobno 3-75, kaše 5, ješprenja 5, ješprenjčka 6-10, otrohov 1-50-2, koruzne moke 2-50-3, koruznega zdroba 4-4-50, pšeničnega zdroba 5-6, ajdove moke I. vrste 6-7, II. vrste 5, ržene moke 3-50-4 Din. — Žito: 1 q rži 190-210, ječmena 180-210, ovsa 185-210, prosa 190-210, koruze 155-165, ajde 200, fižola ribničana 275, prepeščaja 335, 1 kg graha 6-8, leče 6-8 Din. — 50 kg premoga 30, 1 tona premoga 440-445, 1 kub. meter trdih drv 100-130, 1 kub. meter mehkih drv 70 Din. — 1 q sladkega sena 80, pol sladkega sena 75, kislega sena 60-70, slame 50-60 Din. — 1 kg endivije 10-12, motavilca 12-16, radiča 8-12, poznega zelja 2, rdečega zelja 2-4, kislega zelja 2-50-3, ohrovt 2-3, karfiol 5-6, kolerab podzemlje 1-25-1-50, 1 kg špinache 12-14, čebule 3-4, česna 8-12, krompirja 1-25-1-50, repe 0-60-0-70, kisle repe 2, korenja 1-4, peteršilja 4, zelenjave za juho 4.

TRG JAJEC

Zadruga za eksport jajec v Št. Juriju ob Južni železnici poroča: Naše besede v zadnjem našem poročilu (gl. Trg. list št. 23) so se točno izpolnile. Komaj se je solnce pokazalo in komaj je postalo v Italiji, edini naši odjemalki, topleje, so cene neverjetno hitro padle. Sedaj smo na isti višini kot pred snegom. Eksporterji plačujejo zopet 45 par za kos. Prav nič se ne bomo čudili, če bo padla cena ob času najvišje produkcije na 25 par za kos, in pri tem je še dvomljivo, če se bo mogla vsa množina eksportirati.

Nov poklic

za dame in gospe z vpeljavo strojnega pletarstva v hiši. Zajemčen zaslužek ca. 1500 Din mesečno.

ker prevzamemo izgotovljeno blago, plačamo zaslužek za pletenje in dostavimo v izdelavo prejo. Pišite še danes po brezplačne prospekte na Domača Pletarska industrija, št. 65, Josip Kališ, Maribor, Trubarjeva 6.

KUVERTA
LJUBLJANA

TVORNICI KUVERT IN KONFEKCIJI PAPIRJA

SLOVENIA

Železniško-carinsko, špedicijsko in transportno podjetje

Špedicija
Ocarinjenje
Tarifni biro

TRANSPORT

Ljubljana, Miklošičeva 21

MEDNARODNI TRANSPORTI
PREVOZI — PRESELITVE

Telefon 27-18

TISKARNA MERKUR

LJUBLJANA, Gregorčičeva ulica 23

Telef. 2552. Za večja naročila zahtevajte proračune!

Vinocet

tovarna vinskega kisa, d. z. o. z.

Ljubljana

nudi najfinejši in najokusnejši namizni kis iz pristnega vina. Tehnično in higijenično najmoderneje urejena kisarna v Jugoslaviji

Pisarna:
Ljubljana, Dunajska c. 1a, II. nadstr.
Zahtevajte ponudbo!